Ն. 6855 · 1893 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 3 ՉԱՐՇԸՆԳԻՉ · 34 ԻՒՆՃԻԻ ՍԵՆԷ · ١٣١١ جمادى الاول ٦ · Ն. 6855

ԱԲՕՆԷ ԲԷՏԷԼԻ

	Սէնէլիք	Ալթը այլըք
Իսթամպօլ իչին	80	40
Թաշրա իչին վէ պօսթաայա դախիլ պուլունան մամալիք իչին	100	50

Ղազէթամըզ հաֆթատա իքի տէֆա եանի չարշէմպա վէ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր.

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԷՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մահալլի իտարէ
Պապը Ալի ճատտէսինտէ 36 Նումրօ

Մանզումէի Էֆքեար

30 ՓԱՐԱ 30

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره بت پانوسیان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جاده سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte . 36

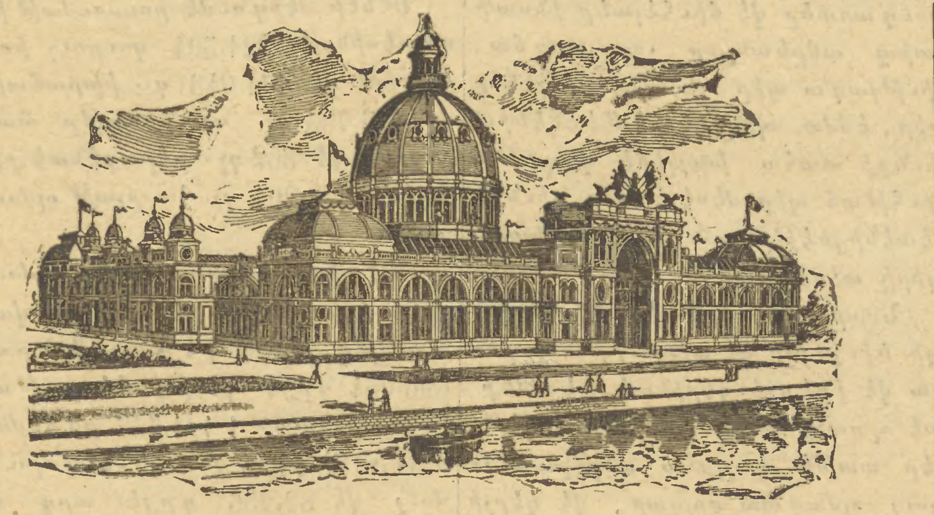

ԿԱՎՐԸՄԵՆՏ ՇԻՒՊԷՍԻՆԻՆ ՐԷՍՄԻ ՏԻՐ

ՄԷՔԹԷՒՊ

ՇԻԳԱԿՕ
ՍԷՐԳԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Շիգակօ մուխպիրի մախսուսումուզ Ուրֆալեան էֆէնտի Թարաֆընտան իրսալինէ հիմմէթ պույրուլան 25 Օգոստ. 1893 թարիխլու մէքթուպ իտէ, բէսիմ տիր քի, մա մէմնունիյէթ տէրճ իտէրիզ.

Շիգակօ սէրգիի ումումիսինտէ կէօրիւլէն ճէսիմ պինալարտան պիրիսի տախի Ամերիգա հէյէթի ճէմիյէթինին նամընա եափըլան (Կավըրմէնթ չիւպէսի) օլուպ, սէրգիի ումումիյէյի ֆաբրիգալար տաիրէսի իլէ պալըգլար տաիրէսինին արասընտա, վէ (Լէյքմըշիկըն) ճիվարընտա պուլունմագտա օլարագ, աթիգ Րօմա վէ Եունան ուսուլու մէյ մարիյէսինէ միւթապըգ պուլունմագտա, վէ 415 աեագ պօյունտա 345 աեագ էնինտէ օլտուղու հալտէ, 3 ½ տէօնիւմ արազիի իշղալ իթմէքտէտիր. (Կավըրմէնթ) չիւպէսի աըրըմըզ մէյմարիյէսինին էն բարլագ պինաարընտան օլտուղու, պալէտաէ կէօրիւլէն բէսիմտէն անլաշըլաճաղընտան, պինա հագգընտա ուզուն պօյլու պահս իթմէք լիւզումուն սարֆը նազարլէ, պու պինանըն թէզեինաթը իլէ թէշհիր օլունմուշ հէրնէվի սէրգիսինտէն գաբիլէրինիզէ մալումաթ վէրմէք ճաիզ տիր, (կավըրմէնթ) չիւպէսինի զիեարէթ իթմէք իչիւն, սէրգիի ումումինին (վուտէն-Այլէնտ) նամ մէշէլիկինտէն կէչէրէք, Ճաբօնլուլարըն չիւպէլէրի արասընտան, վէ պիր Ճաբօն քէօբրիւսիւ իւզէրինտէն, հէր իքի թարաֆըն գանալլարընը վէ չիմէնզարլարընը թէմաշա իտէրէք պու չիւպէնէ կիրէրիզ, ֆագաթ պէօյլէ չիւպէլէրէ կիրիլտիքտէ, էյ, պուրասըտա պիր չիւպէ իմիշ տէեէրէք կէչիլէճէք մա հէլ տէյիլ տիր.

Ինսանլարըն, մէքթէպլէրէ կիտէրէք, ուլում ու ֆիւնուն թահսիլ իտէրէք, քիմի ճէրրահ քիմի ֆէննի մէյմարի, քիմի իլմի քիմեէվի, վէ սայիրէի էլտէ իթմէք իչիւն էօմիւրլէր վէ բարալար սարֆ իտէրլէր, հալպուքի սէրգիի ումումինին պէօյլէ պիր գաչ չիւպէլէրի տահաւաք իտէտէ, պու (Կավըրմէնթ) չիւպէսի, տէեէպիլիրիմ քի, պիր մէքթէպին վէ պիր գօլէճին վէ հաթթա մէշհուր պիր բրօֆէսէօրիւն վէրէճէկի, վէ էօյրէտէճէկի ուսուլ ու մէթօտտան տահա ֆազլըտըր.

Շէօյլէքի պու չիւպէնին հէր հանկի ճիհէթինէ կէզիլսէ մութլագա հիսսէ գաբըլաճագ վէ էօյրէնիլէճէք պիր չէյ կէօրիւր, ազ չօգ սանայիւ վէ սաիր չէյլէր իւզէրինէ մալումաթը օլան պիր քիմսէ, սէրգիի ումումինին հէր հանկի պէօլիւք չիւպէլէրինէ կիրսէ, ճատտէրինա վէ իչինէ եազըն պիր չէյ կէօրիւպ անտէն իստիֆատէ էտէր.

Պու պինանըն իւզէրինտէ կէօրիւնէն ճէսիմ գուպպէնին իչ թարաֆընտա օլան նէֆիս բէսիմլէրի, պիր աուէմ թէմաշա իտէճէք օլուրսա, նէ տէրէճէ ուսթալըգլը չիզիլտիքինէ հայրան օլուր.

Պու չիւպէտէ պիր բօս թախանէ պուլունարագ, սէրգիի ումումինին բօսթախանէսի սայըլ մագտատըր.

Պու չիւպէտէ պիր գաչ աառէտ տախի, բօսթա չըքմէնըֆէր վակօնլարը պուլունմագտա տըր քի, տիւնեատա էն չաբուգ կիտէն բօսթա թրէնլէրինին մօտէլի օլարագ, սաաթտա 100տէն 120 միլէ գատար եօլ քէսէն թրէնլէրտիր.

Ամերիգանըն եաարէթ մուհարէպէսինտէն պագի գալմա սիլահ, վէ հէր նէվի միւհիմմաթը հարպիեէնին, այրը այրը մօտէլլէրի, վէ թապեա, թօբ մօտէլլէրի վէ ճալիպի տիգգաթ օլաճագ հարպ թագըմլարընըն մօտէլլէրի, պուրատա վաք օլունմուշտուրքի, պունլարը մուֆասսալ եազմագ իչին, արգատան եազըճաքլարըմ մէքթուպա վագըթ գալմագ.

Ավճըլըգ, արսլանտան մօտէլլէր եապանի հայվանլարըն, կէօչէքտէն տագլարտա պուլունուեօրճաըտա կէօրիւնմէլէրի, պալըգ մօտէլլէրի, մատէն նիւմունէլէրի, չիմտիգալ, վէ թիւլօճիգալ ալըլլարը, միգրօսգօբի մօտէլլէրի, խարիթա վէ քիւրէ հէնէթլէրի, զարպխանէ մաքինալարը հէր միլլէթին սէրգիլէրինին նիմունէլէրի, թէրզիլէք, վէ էլ հիւնէրի իշլէրի, սապըգ Ամերիգա ճումհուրիյէթ րէյիսլէրինին րէսիմլէրի, վէ նիհաեէթ պիւթիւն Ամերիգա էհալիսի թարաֆընտան հէր նէ քի միւնասիպ կէօրիւլմիւշ իսէ թէշհիր օլունարագ, բէք աճաիպ պիր մէնզարէ թէշքիլ իթմէքտէ, վէ պու իսէ Ամերիգալըլարըն չու 400 սէնէ զարֆընտա ուլում ու ֆիւնունտա սաեէսինտէ նէ տէրէճէտէ թէրագգի իթտիքլէրինին պիր նիշանէսի սայըլմագտա տըր.

Կէլէճէք մէքթուպում իլէ, սէրկինին տիկէր պիր չիւպէսինի տահա զիեարէթ էտէճէյիզ ամմա, պիլմէմ քի հանկիսի օլաճագ տըր.

ՏԱԽԻԼԻԷ

Ավուսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթի թարաֆընտան, իսթիգրարէ օտասը մուավինլէրինտէն սաատ. Մուսթաֆա Շէքիպ պէյ էֆ. իլէ իթա օլունան իւչիւնճիւ րիւթպէտէն Ֆրանսուա Ժօզէֆ նիշանընը, միրիմիւլիէյէ հանիյինտէն գապուլ, վէ լէտէլիճագ, թաիգի խուսուսունա պիրիսթիյզան միւսաատէի Սէնիյէի ճէնապը Բ. տիշահի էրզան պույրուլմուշ տուր.

—Թիւյզանտան Տէրսաատէյէ կէլմէքտէ օլան, 460 թօնէլաթօլուգ պուղլալ իւքլիւ պիր սէֆինէ, տիւն սաաթ 3տէ Գարապուրունտա գարաեա տիւշմիւշտիւր.

Իտարէի թախլիսիէ մէէմուրլարը թարաֆընտան, սէֆինէ իչինտէ պուլունանլարըն թախլիսի զըմնընտա ֆէվգէլատէ չալըշըլըր, վէ սէֆինէնին բէյլին իլէ 9 նէֆէր թայիֆէ քէնտի ֆիլիգալարընա պինէրէք, գարաեա կէլմէք իւզրէ իքէն, տալղանըն շիտտէթինտէն տոլայը տէվրիլմիշ օլմաըլա, իւտարէ մէէմուրլարը, քէնտիլէրինի տէնիզէ աթմագլէ, 9 քիշինին պիր նէֆէրինտէն մաատաա սալիմէն թախլիս իտիլմիշլէրտիր.

—Տիւնքի կիւն սաաթ 8 պուչուգտա, չէհրիմիզտէ, պիր պիրինի միւթէագըպ, խաֆիֆ սուրէթտէ իքի տէֆա զէլզէլէ վուգու պուլմուշ տուր.

—Րումէլի տէմիր եօլլարը թահվիլաթընա խաապէթ իտէն իքրամիյէ, վէ ամօրթիսմանլարընըն թէէսիսէսի զըմնընտա, չիմտիյէ տէկին վէրիլմէքտէ օլան 100տէ 58ին 100տէ 72նէ իպլաղը հագգընտա, Յունիւնու Ումումիյէ մէճլիսի իտարէսինտէ, իթթիֆագ օլունան գարարը, տահվիլէլէրին էջնէպի թավիլ վէ գապուլ իթմիշ օլտուղուլարը հալտէ, Իթալեալը տահվիլէրտէ վէքեալէթէն, Րօմա թիճարէթ օտասը մուխալիֆէթ կէօսթէրիպ, պիր մէճլիս ագտ վէ ճէմինէ գարար վէրմիշ իտի.

Մէճլիսին ալաֆրանկա Թըշրինի սանինին 12սինտէ ճէմի մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղունա մէպնի, պագը իսթիխպարա նազարէն, մէճլիս թօբլանըպ, միւզագէրաթտան սօնրա գարարը մէզքիւր գապուլ օլունմուշ, վէ տիկէր բիւանախ կէօրէ, մէճլիսին ճէմի քաննունի սանիի էֆրէնճինին 12սինէ թէէխիր օլունուպ, մէճլիսի մէզ քիւրտէ պիլճումլէ Իթալեալը, էհալի Օսմանիյէ համիլլէրինին էհամլարընը, պիր պանգաեա թէվտի իլէ համիլ օլտուղլարընը միւպէհին, ալաճագլարը մագպուլ իլմախաալէրինի իրաէ իթտիքլէրի հալտէ հազըր պուլունմալարընա, վէ Իթալեալը օլմաեանլարըն գապուլ օլունմամասընա գարար վէրիլմիշ տիր.

—Դայէքրիյէճէ Թապի Զինճիտէրէ գարիեէսի միւթէմէքքինլէրինտէն, Դարագաշ օղլու Անաստաս վէֆաթ էյլէեիպ, մանսաթըր մէքթէպինէ 300 լիրա, վէ տիկէր Րում մէքթէպլէրինէ տախի 500 լիրա թէրք էյլէտիկի կիպի, Զէնճիտէրէ գարիեէսի Իսլամ մէքթէպինէ 25 վէ Դայէքրիյէտէ պիր Իսլամ մէքթէպի ինշասընա սարֆ օլունմագ իւզրէ 100 լիրա միւթէառ րըֆիլըղա թէսլիմ օլունմաղլէ, տահալը համիյէթմէնէ ճէմ օլունան իխսաթըն, մէպլաղը մէզքիւրէ գամ մըլ իլէ, Դայէքրիյէնին Սիվաս գա բոսու նամ մահէլլէտէ կիւզէլ պիր պինա եաբըլմըշ օլտուղու մահէլլինտէն պիլտիրիլմիշտիր.

—Տիարպէքիր վիլաեէթի ճէլիլէսի տահա վէքեալէթինէ, մահէլլի տահա վէքիլլէրինտէն, Գօզան էֆ. թայինի օլունմուշտուր.

—Իսկիւտար վէ Գատըքէօյիւ տու գումրիւքնաւըրըն, պիր իքի կիւնէ գատար, միւշթէրիլէրինէ սու թէվզինէ պաշլաեաճաղը խապէր ալընմըշտըր.

—Օրման վէ մատէն վէ զըրաաթ նէզարէթի ալիեէսինին սօն ալըթը ալըգ վարիտաթընըն, սէնէի սապըգընա նիսպէթլէ, 48 պին լիրա ֆազլա գօնուր էյլէմիշ օլտուղունա մէպնի, նէզարէթին, սէնէի հազըրէ պիւտճէսինէ, պազը մէսարիֆ թէօվիյէթին, 16 պին լիրա զամմը միւթէսավվէր օլտուղու Մօնիթէօր եազըեօր.

—Օն եէտի պին զուրուշ իխթիլաս իտէրէք, ֆիրար էյլէմիշ օլան, Բէրլէքէ զըրաաթ պանգասը մէէմուրու հագգը պէյ, Սէլանիքտէ թութուլարագ, Բէրլէքէյէ իյսալ իտիլմիշտիր.

—Պրուսանըն Նամազկեահ մահէլլէսինտէն Իւմէր նամ չախս, վալիտէսինի ճէրհ վէ գաթլ իյլէմէքլէ, մէրգում տէվգիֆ օլունմուշ տուր.

—Սազըլ լիմանը իսթիգամէթինէ իսթիմաա իտէն սաաթ. Ապտիւլ էֆէնտի կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Շուրաեի Տէվլէթէ կիտէրէք, իսթիմաասը հալ գընտա, պագը կէօնա իչղահաթ վէրմիշտիր.

Ֆագամ Շուրաեի Տէվլէթ, Մ. Իւեաագօնուն օլ պապտէքի միւրաճաաթընը պիթթէրվիճ, մազպաթասընը սօն կէօրէ թանզիմ էյլէմիշ օլտուղունտան, պու իքի րաբօրըն թէտգիգի թէքեալիֆի, Պապը Ալիյէ իճրա պույրուլաճագ տըր.

—Դալաթատա Ալէքսիեատի խանընտա մուգիմ, գօմիսիօնճու Ժագ. Անտուրեան էֆէնտինին 70 լիրանի միւթէճավիզ պէտէլի օլան էշեաընը տօլանտըրմալարընտան տօլայի, մահնունու ալէյհինա պուլունան, Դալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ սաքին, տէմիր թիւճճարընտան Թումիկ վէ Ներսէս էֆէնտիլէր հագլարընտա, տահիրէի ահտէսինճէ թահգըգաթը իսթինթագըյէ իճրա գըլընմագտա իտուկի իշիտիլմիշ տիր.

—Դուզխուն ճուգտա սաքին էր զըրումլու Միքայէլ էֆէնտինին իւչ եաշընտա պուլունան գըզը, բէնճշէմպիհ կիւնիւ, գաչըպ էվին իքինճի գաթընտան սօգագա տիւշէրէք վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Արնավուտ քէօյիւնտէ, 60 եաշլարընտա պիր էրմէնի համալ, արգասընտա պիր եիւք քէօմիւր պուլունտուղու հալտէ, եօլտա կիթ մէքտէ իքէն, աեաղը գայըպ եըգըլըր թումպիւնէ տիւշմիւշ, վէ պաշը պիր թաշա թէսատիւֆ իտէրէք ֆէնա հալտէ եարալանմըշ, վէ օտասընա նագլ օլունմուշ իսէ տէ, պիրազ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Շէհրիմիզտէ նէշր իտիլմէքտէ օլան, Վիզանթիս գազէթասընըն սահիպի իմթիեազը օլուպ. 50 սէնէտէն պէրու, աէտ մի մթ պուլամթա նէշրիեաթը գալէմիէսիյէ մէչհուր օլան Տիմիթրաքի էֆ. ճումաա էրթէսի կիւնիւ վէֆաթ իթմիշտիր.

—Իթթիհագ խաթթլարը ինշաաթ գումբանիեասընըն, խաղինէի ճէլիլէտէն, պագըյէի մաթլուպու օլան 35 պին լիրանըն թէսվիյէ մէէտիէսի զըմնընտա, պանքէր Մ. Բավլի Սթէֆանովիչին, 60000 լիրա իսթիգրազ օլունտուղունու Լէվանթ եազըըօր.

—Մէէմուրիյէթի մախսուսէ իլէ, չէհրիմիզէ կէլմիշ վէ սաիրէն Բարիսէ ավտէթ իթմիշ օլան տօգ. Թօր Շանթէօ էֆէնտիյէ իւթիեաց նիշանընըն, ալթըն վէ կիւմիւշ միտալեալարը իհսան պույրուլմուշ տուր.

—Շահան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէի հազրէթի Բատիշահի իւզէրինէ, Ինկիլթէրա սէֆիրի սըր Ֆիլիբօրտ ճէնապլէրի, բէֆագաթընտա, սաիրէն Տէրսաատէ կէլմիշ օլան, Ինկիլիզ իւմէրայի պահրիեէսինտէն ամիրալ սըր Ճօն Գումպէլ պուլունտուղու հալտէ, էվվէլքի կիւն, Թօբգաբու սէրայը հիւմայունու տախիլինտէ քայինէսի սիլահլար մէօզէսինի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ էնտայի զիեարէթտէ օրտան մատէն վէ զըրաաթ նազըրը, Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի հազրէթլէրի տախի հազըր պուլունմուշ տուր.

—Դատըքէօյիւնտէ սաքին, գումտուրաճի Սահիան, բազար էրթէսի կէճէսի, Դալաթատա Տօզբու եօլտա, Եունան թէպաասընտան Մանօլին պալօզունա կիտէրէք, պիրազ սօնրա, սէրմիւթօր Վէրժինի եանընա չաղըրըպ, կէլմէք իսթէմէմէսինտէն տօլայի, մէզպուրէի պունչագըլէ սօլ գօլունտան, վէ սէրմիւթօր Վասիլին տախի սաղ գօլու իլէ գաչընտան եարալաեարագ գաչմագտա իքէն, մէմուրին թարաֆընտան թութուլարագ, իֆատէսինէ միւրաճաաթ օլունմագտա, քէնտիսինին տախի, պալըղճի Մանօլ, վէ Վէրժինի թարաֆընտան ճէրհ օլունտուղունու սէօյլէմէքլէ, անլէր տախի թութուլարագ, Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըղընա իյսալ գըլընմըշլար տըր. Ատէփանըն եարալարը թէհլիքէլի իմիշ.

Մանզումէյիզին 1 նումէրօտան 2100 նումէրօյա գատար, վէ հէր պիր 300 նումէրօի պիրլիքտէ ճիլտլէնմիշ, եանի ճէման 7 ճիլտ օլտուղու հալտէ ֆիրուխթ օլունաճագ օլտուղունտան, թալիպի օլան զաթըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէսի իլան օլունուր.

ԹԷՊՏԻԼԻ ՀԱՎԱ

(6854 Նումերօյուն մապատը)

Լինսան թանըմաաըղը պիր մահէլլոյէ թէպտիլինիյ պիր տուզ խանէսինէ վարըր օլուր իսէ, նէ՛ մէրթէպէ մէմնուն վէ մէսրուր օլանըղընը վէ եօրղունլուղ ալըպ բաղըթ իտէճէկինի հէրքէս թէֆէքքիւր իտէպիլէճէկլինտէն օլ պապտէ պունտան զիեատէ պիր չէյ սէօյլէմէքլիկէ հաճէթ կէօրէմէյէրէք, եալընըղ չու գատար սէօյլէրիզ քի, հէմչէհրիլէրիմիզ Քէչիշեան Օսկէր էֆէնտի, պիր չօգ նամիզաճըղ չէքիպ, վէ Պիլէճիկին հավասը իսէ սըհհէթի միւճտէւանիյէսինէ զիյատէսիյլէ եարաաըղընը կէօրտիւկիւնտէն, էն զիեատէ հավատար, վէ խալը պիր մահէլլինտէ քէնտի միզաճընա մուվաֆըղ սուրէթտէ պիր խանէ ինշա իթտիրէրէք, վէ պիրատէրի Օսմին էֆէնտի իլէ պիրլիքտէ պիր խըրտէլթճի իլէ ղըլէսիզճէ պիր խըրարը էվգաթը, զիլէն վէ թէլաշը պիր էօմրէ թէրճիհ իյէսէրէք. Թուռլուգ, գօղա վէ պէօճէք Թօխումու իշի վէ ակազուլըգ ավըլլա իշթիրալ իյլէմէքտէտիր, վէ հաթթա չու սօն պիր գաչ սէնէ զարֆընտա, պէչ ալթընէֆէր տահա հէմշէհրիլէրիմիզ օրատա տիւքքեան աչըրագ մահիֆախթուրա իչիյլէ մէշղուլ օլմագտա տըրլար քի, պիր գաչընըն ֆամիլեասը տափսի պէրապէր իմիշտիր. վէ գանն իտէրիզ քի, հէմշէհրիլէրիմիզին սաիրլէրը եավաշ եավաշ օրատա տահի աբթահաղ տըր.

Պիլէճիք հաղղընտա տախի պիզիմ զանն ու իթիգատըմըզ եանըլըչ չըգմըշտըր, պիզ Պիլէճիկի տահա զիեատէ ճէսիմ վէ բարլագ պիր մահէլլատիր զաննընտա պուլունմագտա իտիք, հալպուքի, հաղըգաթի հալտէ, կէրչի քէօյ տէկիլ իսէ տէ, չէհիր տախի տէկիլտիր, պինաէն ալէյհ պիւնիւնճէք պիր գասապա տիմէքտիր, լաքին, չըմէտըֆէր սա իսէ տէ կիւնտէն կիւնէ քէսպի ճէսամէթ վէ սէրվէթ իտէրէք, աղ վաղըթտան պիւնիւնճէք պիր չէհիր հալինի քէսպ իտէճէկիտէ չիւբհէսիզտիր, վէ պու թարագգը վէ մաամուրիյէթտէ, գօղա վէ իբէք մահսուլունուն քէսրէթի վէ էհէմմիյէթի պիւնիւք պիր վապէսթէ օլաճագտըր, զաթէն շիմտիտէն հաֆթատա իքի կիւն եանի բէնճշէնպիհ վէ ճիւմաա կիւնլէրի, կէնիչ վէ միւնասիպէթլի պիր խանտա միզան զուրուլարագ պիւնիւք գօզա վէ իբէք ալըմ սաթըմը օլմագտաան պաշգա, ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի տախի զուրուտան անճագ իքի սաաթ մէսաֆէտէ օլան վէ Քիւբըլիւ թէսմիյէ օլունան մահէլլտէ միզան զուրուլուպ պազարը օլուտուղունտան, մէզքիւր իչ վէ ալըղ ու իթա իլէ մէշղուլ օլանլար, օրատան օրայա վէ հաթթա Պուրսաեա զօչմագտա, վէ Իսթանպօլ իլէտէ հէր կիւն վէ հէր վագըթ մուխապէրէ իթմէքտէտիրլէր.

Պիլէճիք տաղլար թէբէսինտէ իսէտէ, վագթիլէ հէրնէ սէպէպէ մէպնի իսէ, տաղլարըն պինալը թէբէլէրինի վէ հավատար մէվզըլարընը պըրագըբ աշաղը ուըլարա տէրէլէր իչինէ չէքիլմիշլէր տիր քի շիմտի օրասընա էսկի Պիլէճիք իսմի վէրիլմէքտէտիր, վէ կէրչի եէնի Պիլէճիք էսկիսի իլէ պիրլէշմիշ խալտէ, եէնիտէն չէնլէնմէքտէ օլան մահէլլէլէր, բէք կիւզէլ մէվգիլէրտէ օլտուգլարընտան, հիւքիւմէթ գօնաղը, վէ օթէլլէր վէ էմսալի լաեըղը խանլար վէ գօզա ֆապրիգալարընըն չօղու, պու եէնի Պիլէճիքտէ պուլունմագտատըր.

Պիզ քի եօլճուլուգ խուսուսունտա. հասատէն զիեատէ հէվէսլի, մէրագլը, ղարիպլի վէ ճէսարէթլի օլտուգումուզ հալտէ, ալըըղըմըզ մալի մաթման ճէսարէթիմիզէ խալէլ կէլտիկինտէն, վէ հալէա տիզլէրիմիզտէ պուլունան տէրմանսըզլըգտա պիր սէպէպ օլտուղունտան, աչաղը չարչըեա ինմէնէ եանի եօգուշլարտան աշաղը ինիպտէ եանի Պիլէճիկի կէօրմէկէ ճէսարէթ իտէմէտէրէք սարֆը նազար իթմէկէ միճպուր օլմուշուզտուր. վէ հաթթա, պիզիմ քիլիսէ զ'վէ մէքթէպ պիր եօգուշ իւզէրինտէ վագը օլուպ, վէ Դաթօլիք քիլիսէսի իսէ անկէրտէն տախի աշաղըտա պուլունտուղունտան, ինիպ զիեարէթ իթմէքլիքտէ խայլիճէ կիւճլիւք չէքմիշիզտիր, հալպուքի էհալի ալըշմըշ օլտուղունտան, ատէթա ուփ գ սօգագլարտա կէզէր կիպի քէմալի սուհուլէթ իւզրէ ինիպ չըգմագտա տըրլար.

Նէֆսի Պիլէճիք անճագ իքի պին խանէ գատար սէքնէտէն իպարէթ օլուպ, պունլարտան ալթը եիւզ խանէսի Հայ, 180 խանէսի Դաթօլիք վէ պագըյէ տախի Իսլամտըր.

Միլլէթ վէ կէզհէպ ճիհէթլէրինտէ մէտհէ շայեան պիր թէրպիյէ վէ նիւաղիչ իւզրէ պուլունմագտատըրլար, Իսլամ վէ Խրիսթիեան միեանընտա գաթան միւթէհասըպլըգ էսէրի կէօրիւլմէքտէ վէ սէօյլէնմէքտէ տէկիլ տիր. օն իքի գըթա գօզա ֆապրիգասը պուլունուպ, պունլարտան 6 գըթասընը, Հայլար 4 գըթասընը Գաթօլիքլէր վէ 2 գըթասընը տախի Իսլամլար իշլէթմէքտէտիր, պիր պապ ճէսիմ վէ մունթազամ ֆապրիգատա, պօշտա գալըըղընտան սամթըլը տըր տէնիլմէքտէտիր.

Պիլէճիքտէ պիւնիւնճէք խուսթիւ զարալը վէ մունթազամ պիր չարչը պուլունմայըպ, էօթէտէ պէրուտէ զարմագարըշ տիւքքեանլար վարտըր, ֆագաթ, մըգտարը քիֆայէտէ հէրչէյ պուլունմագտատըր, վէ ալէլխուսուս պիր գաչ նէֆէր թապիպ վէ իքի պապ տախի էճզաճը տիւքքեանը պուլունմագտատըր քի, բէք էյզէմ պիր չէյ տիր.

Պիլէճիքտէ պունտան աղ վաղըթ էվվէլլէրի պիր միւտիր պուլլունուպ, սօնրատան գայմագամլըգ չէրէֆինէ նաիլ պույրուլմուշ, վէ շիմտի իսէ, միւթէսարրըֆլըգ չէրէֆիյլէ միւֆթէխիր պուլունմագտատըր.

Սապըգ միւթէսարրըֆ Ֆուատ փաշա հազրէթլէրի չայեանը թէշէքքիւր պիր խիլի էսէրլէր պըրագմըշտըր, զիքրինի կէչտիկիմիզ կիւզէլ պիր չօսէնին ինշասըյլա, մէմլէքէթի իհեա իյլէտիքտէն պաշգա, հիւքիւմէթ գօնաղընը միւքէմմէլ սուրէթտէ թամիր ու թէճտիտ իթտիրմիշ, վէ իթթիխայինտէ, ղանէթլէ չիրին վէ եալտըզլար իլէ միւզէյյէն Համիտիյէ խամ չէրիֆիյէ միւչէրրէֆ պիր ճամի չէրիֆ ինշա իթտիրտիկինի, զահէթլէտէ չիրին վէ տիյքիւշա պիր պաղչէ թէրթիպ վէ թանզիմ իթտիրմիշտիր. լաքին էսէֆ օլունուր քի Պիլէճիքտէ, մէզքիւր պաղչէտէն պաշգա հիչ պիր թէնէզզիւհ մահէլլի պուլունմամըգը հալտէ, էհալիսի ալըշմըշ օլտուղընտան, ֆամիլեալը վէ եալնըզ ֆամիլեասըզ կիտիպտէ, մէզքիւր պաղչէտէ պիլէ թէնէզզիւհ իյլէմէքտէ տէկիլտիր.

Պիլէճիք էհալիսի ալէսսէվիյէ չալըմար վէ սալթա կիւնիմէքտէ օլուպ, սէթրի բանթալօն կիւնէնլէր բէք ազ տըր, վէ Խրիսթիեան գատընլարը իսէ սօգագա չըգտըգլարընտա պաշլարընա չարչաֆմարի սիւաւ պիր չէյ ալմագտատըրլար, նէ Իսլամ վէ նէտէ Խրիսթիեան գատընլարը չարշըեա պազարա չըգըպտա սիւս ատթամագտա վէ եախօտ ալըշ ու իթա իթմէքտէ տէկիլտիրլէր, ֆագաթ Հայլարտա նամահրէմ սագլամագ ատէթի տախի պուլունմատըղընտան, քիլիսէնէ, համամա, վէ տօսթ ու աշնապա վէ՛ չէչմէնէ վէ պաղա պաղչէնէ. նիւզէրի աչըգ օլարագ սէրպէսթճէ կիտիպ կէլմէքտէ, վէ էրքէքլէր իլէ գօնուշմագտատըրլար. Խայլիճէ կիւզէլ վէ կիւսթօլու էվլէր վէ էչեալար պուլունմագտա օլուպ, վէ պազը ճիհէթլէրտէ ալաֆրանկալըղ էսէրլէրի տախի կէօրիւլմէքտէ իսէտէ, պու էսէրին Հայլարտան վէ Իսլամլարտան զիեատէ էվվէլ Դաթօլիքլէր իւզէրինտէ կէօրիւլմէկէ պաշլամըղը անլաշըլմագտատըր.

Պիլէճիք էհալիսի հէմ իչկիզար վէ հէմտէ չալըշգանլըգ խըրագ իթմէքտէ օլուպ, գատըն թանիրֆէսի իսէ, հիչ պօչ տուրմագտա տէկիլտիր, տախիմա էվ վէ պաղ պաղչէ իշլէրիյլէ մէշղուլ օլարագ, զըզ մէվսիմի էրգաղընը, մէսէլա չարապընը, բաղըրընը, բէքմէզինի, բէսթիլինի, սու ճուղունու վէ բէյէյինի եարըպ տէր անպար իթտիքտէն պաշգա, պէօճէք վէ գօզա վաղթի կէլտիկինտէ իսէ, խապ ու բահաթընը ղայիպ իթմէքտէ տիր.

Օսէլի, հէր էվին ալթ գաթը, ատէթա պիր չիֆթլիք էվի կիպի օլուպ, վէ էքսէրիսինին պաղը վէ պաղչէսի վէ Թուլթլուղու պուլունտուղունտան, վէ պինաէն ալէյհ պիրէր հայվան պէսլէմէկէ էչէտտի իհթիեաճլարը օլտուղունտան, ալէսսէվիյէ խանէլէրի հայվանլըգ Թօրլագտըր.

Պիլէճիքտէ տախի սուտսու չէշմէլէրտէն գատընլար Թաշըմագտա, վէ չէչմէլէրտէ չամաշըր եըգամագլըգ ատէթի վարտըր.

Հէր նէ գատար քէնտիլէր հօչնուտ օլուպ վէ միւֆիտ աթտ ըյլէմէքտէ իսէլէրտէ, պիզիմ էֆքեար ու իթիգատըմըզա կէօրէ պիր ուսուլ վարտըր, չէօյլէ քի, կէնճ գըզլար, սապահլարըն էրքէնտէն իշ գամտանլարը՝ վուլու լաուղ կիպի ֆապրիգալարա գօշարագ նէվմիյէ իւչէր պէշէր վէ եախօտ օնար զուրուշ գազանտըգլարը կիպի, նիչէ գարըլար տախի, քիմիսի սահիհէն ինթիեաճլարընտան, վէ քիմիսի տախի Թամաալարընտան նաչի, չօճուգլարընը պըրագարագ մէզքիւր ֆապրիգալարա գօչմագտատըրլար, տիմէքտիր քի, իչլէմէքտէ օլան 12 ֆապրիգատա, խալթ ուսթէ էլլիչէր իչճիտէն, նէվմիյէ ալթը եէտի եիւզ գըզ վէ գարը կիտիպ չալըշմագտատըրլար, վէ պիթ Թապի չօճուգլարընը Թալիմ ու Թէրպիյէլէրինէ լաեըգըյլա պագամամագտատըրլար, պու զարար իսէ պիզիմ հիսսիպ վէ իթիգատմըզճա, ալըղլարը իւճրէթտէն նիւզլէրճէ տէրճէ զիեատէ սաբըլըա սէզամըր. վագտա ֆապրիգալարտա գըզլարըն վէ գարըլարըն չալըշմասը, ֆապրիգաթօրլար իչին պիւնիւք պիր մէնֆաաթ տիմէքտիր, չիւնքի, անըն իչի, անըն իւճրէթ իլէ էրքէքլէրէ իշլէտմէքլէ լաքին, ուսուլուն մանէվի մէնֆաաթընըն, պիր ուֆագ Թաղըմըն մէնֆաաթընա գըեաս իթմէքտէ, գաթան քեարը աղըլ տէկիլ տիր.

Պիզիմ էֆքեարըմըզճա, տէկիլ եալընըզ պիզտէ, հաթթա Թէքմիլ Էվրօպատա վէ Ամէրիգատա, պու ուսուլ, եանի գատըն Թահրիֆէսինին ֆապրիգալարտա չալըշմասը ուսուլի, ճէմիյէթի պէշէրիյէթինին Թէկիլ ֆախիլէսինի իլըա մուղանիրի օլարագ, մամուրի վէ մանէվի ֆայտա պէչագ խարապըղը մուճիպ օլմագտա օլտուղունտան, միւզքիւն օլտուղու միւլէթէր վէ Թէվէթլէր, պունուն մէնինէ չալըշմագտատըրլար, ճէմիյէթի պէշէրիյէթինին վէ ալէլխուսուս պու ճէհէթ պիւնիւք պիր ֆազիլէթ օլուպ վէ պիւնիւք պիր ֆազիլէթ իչլէմիշ օլուրլար. էմմա ֆապրիգաթօրլարա Թօղունուր իմիշ, վարսըն Թօղունսուն, անլէրտէ քէնտի հիսապլարընը օնա կէօրէ Թութմալլար, վէ մէսարիֆլէրինի, էմթաա ու էշեալարըն գըյմէթլէրի իւզէրինէ օ նիսպէթտէ զամմ ու թէմզի իթմէկէ մէճպուր օլուրլար, վէ աղ վաղըթտան եէնէ հիսապլարը տօղրուլուր, վէ ճէմիյէթի պէշէրիյէտէ պիւնիւք պիր մազարրաթ Թօլսունմունտան գուրթուլմուշ օլուր. Աճապա պիր կիւն պու տըրզու վէ պու խուլեամըզըն հագգ ըր օլտուղունու անլաչըլըպ վէ իճրասը կէօրիւլէպիլէճէ՞քմիտիր, եօգսա պիր խէեալաթ հալինտէ՞մի գալաճագտըր, պիզ պիր խամը գավի իլէ խաըսա խէօրիզ քի, մէտէնիյէթ իլէրու կիտիպ, վէ խալը ու չէրրի Թէֆրիգէ միզգթէ ալի օլանլար, վէ ֆուգարանը վէ ճիւհէլանը ինսաֆ խանըպ աճըզանլար չօղալտըգճա, միւթլագա պիր կիւն կէօրիւլէճէքտիր, էմմա, պիզ կէօրէմէյէճէկիզ. չիւնքի տահա խայլիճէ վագըթա միւհթաճ պիր մէսէլէ տիր, չիւնքի մէտէնիյէթին սօն աթըմլարընտան պիրի տիմէք տիր.

Նասըլ քի սէօյլէտիք, Պիլէճիկին պիւնիւք իշի վէ ալըշ ու իթա գօզա վէ իբէք իւզէրինտէ տէօնմէքտէ օլտուղունտան, սահիհ սէրմէյէլէր տախի պու գըշըն անըլա մէչղուլ օլմագտատըրլար, վէ կէրչի կիւնիւնտիքլէրի չալըմար վէ նէմէնի տիր էմմա պիզիմ չիք պէլլէրտէն վէ էֆէնտիլէրտէն զիեատէ վէ չօգ զիեատէ իչ պիլմէքտէ, վէ սէրվէթ իլէ իթիպար բէյտա իյլէմէքտէտիրլէր, նասըլ քի, պու կիւն տուգինալար իլէ միւթէհաէր գաթլարը պուլունմագտատըր.

Վէ ֆուգարա վէ էսնաֆ Թակըմլարընա կէլինճէ, սայըլ հիչ պիր պօշ ատէմ պուլունմագտա օլմաեըպ, քեաֆֆէսի պիրէր իշ իլէ վէ եախօտ պաղ վէ պաղչէ իլէ մէշղուլ պուլունմագտատըր. վէ էկէրչի աղ գազանմագտատըրլար, հալպու քի պուրասըր կիպի, պիր չօգ հավայի մէսարիֆլէրի վէ իյչու իչրէթլէրի օլմատըղընտան ազա մէսարիֆ իթմէքտէ, վէ գանաաթ իւզրէ կէչինէրէք պիզտէն չօգ բաղաթ էօմիւր կէչիրմէքտէտիրլէր, հէլէ ֆիքիրլէրի վէ գալպլէրի բէք րահաթտըր. չիւնքի, պարաստա օլտուղու կիպի հէրքէս սիւս, տարաթ, վէ նիւմայիշ խըրաֆը բէգապէթինէ էսիր օլարագ, վէ պիր պիրինի ալտաթըլ տօլանտըրըաճագ, կիւնտուգ բաղաթընը վէ կիճէ ուզգուսունու զայը իյլէմէքտէ տէկիլտիր. Էն պիւնիւք պիւնտէրին գավլինճէ, էն պիւնիւք սէաատէթ հալին էսասը գանաաթտըր, վէ Պիլէճիք էհալիսինտէ հալէա պու կիւնէ գատար մէզքիւր աղըլըըղը Թարիգինի Թութմուշտուր.

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԹԷՔԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ

Թէքֆուրտաղը ամվալը բիւճճարիեեա հագգընտա մալիւմաթ

... Միւէլլիֆ.

Էտիրնէ վիլայէթի ճէլիլէսի սալնամէսինտէն ալարագ 1307 սէնէսի մալիեէսինտէ, Թէքֆուրտաղը ահվալը Թիւճճարիեէսի հագգընտա, գարիունը քիրամընըզա պէր վէճհի աթի արզը մալիւմաթ օլունուր.

Լիման Իտարէսի

Զիքր օլունան 1307 սէնէսինտէ, Թէքֆուրտաղը լիմանընա 60.609 Թօնէլաթօ ճէսամէթինտէ, Տէվլէթի Ալիեէյի Օսմանիեէ սանճաղընը համիլ 1.718 ատէթ վաբօր վէ նէլքէն սէֆայինի. վէ 20.558 Թօնէլաթօլուգ 19 ատէտ Ալմանեա, վէ 24.397 Թօնէլաթօլուգ 51 ատէտ Ինկիլիզ. վէ 24.397 Թօնէլաթօլուգ 3 ատէտ Տանիմարգա. վէ 25.228 Թօնէլաթօլուգ 49 ատէտ Ֆրանսըզ վաբօրլարը. վէ 56798 Թօնէլաթօլուգ 387 ատէտ Եունան վաբօր վէ նէլքէն սէֆայինի, վէ 36.643 Թօնէլաթօլուգ 3 ատէտ Հօլանտա վաբօրու վէ 2.519 Թօնէլաթօլուգ 7 ատէտ Իթալիա վաբօր վէ նէլքէն սէֆայինի վէ 54.632 Թօնէլաթօտա 18 ատէտ Ուսթրիա նէլքէն սէֆայինի, վէ 929 Թօնէլաթօտա 1 ատէտ Րուսիա սէֆինէսի քի ճէման 2.256 ատէտ վաբօր վէ նէլքէն սէֆինէսի կէլիպ, պունլար 306.339 Թօնէլաթօսա պալիղ օլմուշ տուր.

1307 սէնէսի զարֆընտա Թէքֆուրտաղը Թէլէկրաֆ իտարէսինտէ 4.924 ըճսմի վէ 4.752 զայրի ըճսմի մէրսուլաթ վէ 3.913 ըճսմի վէ 4.587 զայրի ըճսմի մէվրուտաթ օլմուշ տուր.

Սէնէի մէզգիւրէ բուսթաճէ իտարէսինտէ, 221.504 զուրուշ իտխալաթ վէ 171.043 զշ. իխրաճաթ վէ 176.793 զշ. սարֆիեաթը տախիլիեէ վէ 862 զշ. բէրաքէնտէ քի, ճէման 570.204 զշ հասըլաթ օլմուշ տուր.

Թէքֆուրտաղը թույունը ումումիէ իտարէսինին 733.146 զշ. վարիտաթը վէ իտարէ Թարաֆընտան 696.054 գըյէ վէ Թիւճճար Թարաֆլարընտան 1.121.565 քի ճէման 1.817.619 գըյէ Թիւթիւն ճէլպ օլունմուշ վէ 82.256 գըյէ սըրգ վէ 525.231 գըյէ համ իմալ օլունմուշ վէ մահալը ախիրտէն 108.416 գըյէ իսքիւթօ կէլէրէք. տիւարը էճնէպիյէէ 36.191 գըյէ չարպգ իխրաճ օլունմուշ տուր.

Թէքֆուրտաղը գասապասընտա 16 պարկիր գուվվէթինտէ պիր վէ 8 1/3 պարկիր գուվվէթինտէ պիր քի ճէման իքի տագիգ ֆապրիգասը օլուպ, պունլարըն պիրինտէ սէնէվի 641.025 գըյէ վէ տիկէրինտէ 384.515 գըյէ հընթա թահն իտիլիր.

...

1893 Նոյ. 30

ԹԻՒՃՃԱՐԻԵԷ

Կէչէն հաֆթա զարֆընտա, բիացամըզտա, էվվէլքի հաֆթանընքի կիպի օլուպ, պիր կէօնա Թէպէտտիւլ իթմէմիչ տիր.

Սէրթ պուղտայ մէվարիտաթ վէ սաթըշը վուգու պուլամըշ, վէ չըգան հաֆթա զարֆընտա, վիրուտ իտէն 50.000 քիլէ եումշագ պուղտայ, ճինսինէ կէօրէ, 15 պուչուգտան 17 զուրուշա օլարագ սաթըլմըշ, վէ վիրուտ իտէն 40.000 քիլէ կիրգա վէ Ազիմա պուղտայլընը 20.000 քիլէսի, 17տէն 17 1/2 զուրուշա օարագ սաթըլմըշ տըր.

Պունտան մատա, Էվրօբա իչիւն գըյմէսի 19 բարատան 20.000 գըյնէ մըսըր, վէ սարֆիեաթը տախիլիեէ իչիւն, քիլէսի 9տան 9 պուչուգ զուրուշտան 15.000 քիլէ չաւր (արբա) սաթըլմըշ, վէ չավտար իլէ եուլաֆ իւզէրինէ մուամէլէ կէօրիւլմէմիչ տիր.

Ցագըզա (ուն) կէլինճէ, կէչէն հաֆթա զարֆընտա, մահալը միւթէլիֆէտէն 5.000 չուվալ կէլմիշ, քեամիլէն սաթըլմըշ, վէ ֆիաթը 13 բարա բատտէսինտէ պուլունան քէբէք իւզէրինէ բէվաճը ազ ուլթա կէօրիւլմիւշ տիր.

Կէչէն հաֆթա զարֆընտա, ֆասուլեա ազ ու իթասընա Թէսատիւֆ իտիլմէմիշ, վէ գըյմէսի 52-54 բարատան 300 չուվալ Նօհուտ, վէ սարֆիեաթը տախիլիեէ իչիւն, գըյմէսի 79-80 բարատան 500 չուվալ սուսամ, վէ Էվրօբա իչիւն, գըյմէսի 54-55 բարատան 300 չուվալ, վէ սարֆիեաթը տախիլիեէ իչիւն գըյմէսի 55 1/2-56 բարատան 100 չուվալ քի, ճէման նէքիւն 400 չուվալ քէթէն Թօհումու, վէ Էվրօբա իչիւն գըյմէսի 41-42 բարատան, 1.000 չուվալ, վէ պուրա իչիւն, գըյմէսի 43 բարատան 100 չուվալ քի ճէման 1.100 չուվալ տախի գուշ օթու սաթըլմըշ տըր.

Պաշլըճա իսլրաճաթ էմթաամըզա կելինճէ, գէչէն հաֆթա զարֆընտա, գըյեէսի 163-165 զուրուչտան, 24 սանտրդ Հաճի Ռէօյ, Զիլէ, Գայսէրիեէ աֆիսօնու, վէ գըյեէսի 3 3/4 զուրուչտան 33 չուվալ եէնի մահսուլ Նիյտէ, վէ 10¼ բարատան 36 չուվալ ճէհրի, վէ գըյեէսի 25 1/4 30 1/2 զուրուչտան 89 չուվալ պէեազ, Էնգարէ, Եօզղատ, Էվէրէք, Նիյտէ, վէ գըյեէսի 23-24 1/4 զուրուչտան 89 չուվալ տաիսի թապրի գալայճըդ, Եօզղատ, Նիյտէ, Գայսէրիեէ, վէ գըյեէսի 20-22 3/4 զուրուչտան, 23 չուվալ սարը, Նիյտէ, Էնգարէ, Էվէրէք, վէ գըյեէսի 8 1/4 14 1/2 զուրուչտան, 14 չուվալ չրզընթը, Գայսէրիեէ, ճալօ, Եօզղատ Էվէրէք քի, ճէվման 215 չուվալ քիթիրէ, վէ գըյեէսի 12-13 զուրուչտան 60 պալեա զապա թիֆթիք սաթըլմըշ տը։

* * *

ԱՂՆԱՄ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Ֆրանսատա եէթիշտիրիլէն աղնամ (գօեուն) էհալինին իհթիեաճաթընա քեաֆի օրմաբզընտան, կէ մէկէքէթի մէզքիւրէնին, մէմալիքի սարիէտէն աղնամ ճէլպինէ միւհթաճ օլտուզունտան, չիմտիեէ գատար, Ֆրանսաեա, էն չօգ ճէնուպի Ռուսիատան գօեուն կէօնտէրիտիկինտէն, 1888 սէնէսինտէն 1892 սէնէսինէ գատար վուգուպուլան գօեուն իսրաճաթը հադընտա, թիճարէթ օտասը զազէթասընտա պազը մէգասիր տէրմէեան իտիմիշտիր։ Մէդասիրի մէզքիւրէեէ կէօրէ, 1892 սէնէսինտէ, Հօճա պէյտէն Ֆրանսաեա 117,000 գօեուն իրսալ իտիմիշտիրիր, պունլարըն ֆիեաթլարը իչպուլուգ ռուպլի իլէ պէշ ռուպլի իզերինտէն հիսապ իտիմէք չարթըյա, պու աղնամ թիճարէթինին, Ռուսիաեա 580-585 պին ֆրանգատան իպարէթ պիր մէպլաղը միհիմ իտխալինէ պախս օլտուզու կէօրիլիր։

Հալպուքի Օտէսատան Մարսիլեա վէ Բարիզ գատար իրսալ օլունան աղնամըն ֆիեաթը մէսարիֆի նազլիեէ իլէ նավլ վէ սիկուրթա իճրէթինին 100տէ 25է պալիզ օլմասըյլա, էքսէր տհվալտէ զալիլէշմէքտէ օլտուզունտան, չունքէյֆիեէթ, Ռուսիատան Ֆրանսաեա աղնամ իխրաճաթընըն լիւզումու գատար թէվէսսիւ էյլէմէսինէ մանի օլուեօրմուշ։

Մարսիլեա իլէ Օտէսա արասընտա իճրա իտիլմէքտէ օլան չուվալ թիճարէթի, մէմալիքի Օսմանիէէնին Ագ Ցէնիզ լիմանլարընա ճէլպ էյլէմէք իմքանը վարիտի խաթըր օլմադտա պուլունտուզունտան, պու պապտէ Ֆրանսատաքի Օսմանլը չէհպէնտէրլէրինին իճրայի թահդզգաթը ամիդա իլէ, ասահպը աղնամը, Ֆրանսաեա հայվան սէվգինէ թէշվիզ իտէէք սուրէթտէ նէշրիեաթտա պուլունմասը իգթիգա էյլէմէքտէտիր։

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

ՖԱՍ Վ.Է ՍՐԱՆԻԱ ԻՆԹԻԼԱՖ.

Սրանեա հիւքիւմէթի, հէր տիւրլիւ իհթիմալէ գարշը, հաղըր պուլունմագ իւզրէ, 1889 վէ 1893 սէնէլէրի իհթիեաթլարընը տախի սիլահ ալթընա տավէթ իթմիշ օլտուզունտան, պու թէտպիր իլէ տէվլէթի մուշարիլէյհանը, ասաքիրի մուզաֆասը 80000 քիշիտէն 170,000 քիշիեէ իպլաղ իտիլմիշ օլուեօրսատա, ասքէրի պիւտճէսի տախի, 100տէ 60 բատտէսինտէ թէզաեիւտ էյլիմիշ օլուեօր։

Մէլիլա էթրաֆընտաքի գապայիլէն, հարաքեաթ վէ էթվարը տէֆթէրի աշըմրշ օլտուզու կիպի, Բարիստէ տախի աշըմրշ տըր։

Վիէննա վէ ճիվարընտա գարեաղարզը։ Վէգասինօ գասապասընտա, չիտտէթլի եաղուրլար նիզուլ իտէրէք, սէյրապ հասըլ օլտուզու, վէ Սալէրնօ գասապասընտա սէլլէրին չիտտէթինէ պիրի գարըլըպ, մաղրուգէն վէֆաթ իթտիկի, վէ Ինկիլթէրրանըն Նօրտամբրիօն ապէյտէսի ճիվարընա տախի պիր չօղ գար տիւշտիւկիւ վիէնա զաղէթալարընտա օգունմուշ տուր։

Պէլճիգատա քեային պիր ըուհպան մէքթէպի քեամիլէն եանմըշ տըր, վուգու պուլան խասարաթըն 300,000 ֆրանգը թէճավիզ էյլէտիկի, մահէլլի մէզքիւր զաղէթալարընտա կէօրիլմիշ ալիւր։

ՐԷՍՄԻ

(6854 Նոյեմբեր-Դեկտեմբեր թվականներ)

Օնունճու մատտէ։ — Սէրկիէ մախսուս վարիտաթ, վէ սէրկինին միւտտէթի տէվամընտա վուգու պուլաճագ հասըլաթ իլէ, կէրէք մէսարիֆի իպթիտաիեէսինէ, վէ կէրէք սէրկինին աչըգ պուլունտուզու միւտտէթ զարֆընտա, մէսարիֆի տայիմէսինէ, վէ մաչաթընա միւթեալիդ, վուգու պուլաճագ սարֆիեաթըն մուվաղէնէ տարիբէսինտէ օլուպ օլմասըղընը թէֆթիշի, Ցէվլէթճէ թէնսիպ օլունաճագ պիր հէյեէթի մախսուսէեէ ատա օլաճագ տըր, իշպու հէյեէթ, մէշհուրաթ վէ միւթալէաթընը, Պապը Ալիեէ արզու իշար իտիպ, ֆագաթ էնանի թէֆթիշտէ, մուամէլաթը ճարիյէեէ միւտտիխէլէ իմմէնեէճէքտիր, սէր կիեէ թախսիս օլունան ֆարիտաթ իլէ, սէրկինին էյեամը քիւշատընտաքի հասըլաթըն, վէ ինչաաթ էսնասընտա, վուգու պուլան սարֆիեաթըն, սուրէթի ախզ ու սարֆընը նաթըգ օլմագ իւզրէ, ռէրկինին սէտտի թաիիխինտէն իթիպարէն, պիր սէնէ միւրուրունա գատար, մուհասէպէճի թարաֆընտան, մուհասէպէի գաթիեէ տէֆթէրի պիթթանզիմ, էվրագը միւսպիթէսիյէ պէրապէր Տիվանը Մուհասէպաթա կէօնտէրիլմէք իւզրէ։ Նէզարէթ իթտա իտիլէճէքտիր։

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Սէրկիեէ գապուլ վէ թէշհիր օլունաճագ հէյեեէ տայիր տիր

Օն իրինճի մատտէ։— Սէրկիտէ մամուլաթ վէ մահսուլաթը տախլիեէ թէշհիր օլունաճագ տըր։ Շուգատար քի, էճնէպի ալեաթ ու էտէվաթը զըրաիեէ, վէ սանաիեէ սինտէն, վէ պունլար վասիթասըյլա, իսթիհսալ օլունան մէվատտաան, թէշհիրինտէ ֆաեիտէ մէլհուզ օլանլարըն, էվվէլճէ թէրթիպաթ միւտիրիեէթինտէն պիր տէֆթէրի պիթթանզիմ, նէզարէթճէ թէտգիգ վէ թաստիգ իտիլտիքտէն սոնրա, գապուլ վէ թէշհիրի ճաեիզ տիր, իշպու ալեաթ ու էտէվաթ իլէ մավուլաթընը դանը մէմլէքէթ մալի օլտուզու իրաեէ էտիլէճէքտիր։

Օն իքինճի մատտէ։— Մէվատտը միւդիրէ իլէ պօզուլմաղա միւսթահիտ օլան էշեա գապուլ օլունմահաճագ տըր։

Դապուլ հիյեեէրիի

Օն իչինճի մատտէ։— Կէրէք Ցէրսատէթտէ վէ կէրէք վիլաեաթը Շահանէտէ, էշեանընը գապուլի իչին, գապուլ հէյեեթլէրի թէշքիլ օլունաճագ տըր, Ցէրսատէթ գապուլ հէյեեթինին աղասը, վէ մահէլլի իգամէթի, սէրկի նէզարէթի թարաֆընտան վուգու պուլաճագ արզու իսթիյան իւզէրինէ, պա իրատէի Սէնիեէի, հաղրէթի Բատիշահի, թայեին վէ թախսիս իտիլէճէքտիր։ Թաշրա գապուլ հէյեեթլէրի վէզաեիֆի տախի, մահէլլէրի մէճալիսի իտարէսինէ աեիտտիր։

Օն տէօրտունճի մատտէ։— Ցէրսատէթ գապուլ հէյեեթի Շեհիր Լիմանէթի իտարէսինտէ պուլունան մահէլլէր մահսուլաթընտան թէշհիրի իսթիտաա օլունաճագ էշեանընը գապուլէ չաեան օլուպ օլմասըղընը թաստիգ իլէ, թէրթիպաթ միւտիրիեէթինտէն պէեան օլունաճագ միւթալէաթ իւզէրինէ, իճապընը իճրա էտէճէք տիր։

Օն պէշինճի մատտէ։— Սէրկիտէ էշեասընը թէշհիր իթտիրմէք իսթէեէնլէր, Ցէրսատէթտէ հէյեեթի մախսուսէսինէ, վէ թաշրալարտա մահէլլէրի մէճալիսի իտարէսինէ պիլ միւրաճաա, թէշհիր իթտիրէճէքլէրի էշեանընը մէմալիքի Օսմանիէ մահսուլաթ վէ մամուլաթընտան օլտուզունու իսպաթ իթմէկէ մէճբուր օլաճագ տըր։ Սէրկիեէ էշեա վազ իթմէք իսթէեէնլէր, պուլունտուգլարը գազա վէ եա լիվանընը մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ իտէրէք, իսմ ու չէօրէթ, վէ մահալի իգամէթլէրինի, վէ թէշհիր էթտիրէճէքլէրի էշեանընը ճինս վէ նէվինի պէեան էյլեեէճէքլէր տիր, քէյֆիեէթ գազա վէ եախոտ լիվա մէճլիսի իտարէսի ճանիպինտէն վիլաեէթ մէճլիսի իտարէսինէ իշար օլունաճագ, վէ վիլաեաթ մէճալիսի իտարէսի տախի, թէշհիրի իսթիտաա օլունան էշեաեի կէօնտէրմէզտէն էվվէլ, սէրկի նէզարէթի թարաֆընտան իրսալ օլունաճագ. նիմունէեէ թաթպիգէն, էշեայի մէզքիւրէնին պիր տէֆթէրինի պիթթանզիմ, թայեին իտիլէճէք միւտտէթ զարֆընտա, նէզարէթէ իրսալ էտէճէքտիր, վիլաեաթը Շահանէտէ պուլունան պիլուսմամ իտարէ մէճլիսլէրի, պուլունտուգլարը մահէլլէրին էրպապը սանաեի վէ զըրաաթընտան, էշեա թէշհիր իթտիրմէք իսթէեէնլէրին, իսիմ վէ մահէլլի իգամէթլէրինի, վէ թէշհիր իտէճէքլէրի էշեանընը իսիմ վէ զըյմէթ վէ ատէտ վէ մզգտարընը, վէ քէնտիլէրինին, վէ պու պապտէքի մալիմաթը խուսուսիեէլէրինի միպէյեին, վէ նէզարէթին թալէպ իտէճէկի մալիմաթը սաեիրեի միւշիր, սիւալ ճէվապ սուրէթինտէ, ճէտվէլլէրթան զիմ իտիպ, քէզալիք թայեին օլունաճագ միւտտէթ զարֆընտա, նէզարէթէ իրսալ իտէճէքլէր տիր։

Մահէլլէրի էրպապը սանաեի վէ թիճարէթ վէ զըրաաթընը միւթեահիզանընտան, հիւքիւմէթի մահէլլիեէ թարաֆընտան թէնսիպ օլունաճագ իքի եախոտ իչ քիչինտէ իճապ, մէճլիսի իտարէեէ ճէլպ իլէ մալիմաթլարընա միւրաճաաթ օլունաճագ տըր։

Օնալթընճը մատտէ։— Մատտէի սապգա մուճիպինճէ, կէօնտէրիլեճէք նիմունէլէրէ թէվֆիգէն, կէլէճէք ֆէտֆթէրլէրէ գապուլ օլունան էշեանընը իրսալ իչին, հէր վիլաեէթին, Ցէրսատէթճէ օլան մէսաֆէսի նազարը իթիպարէ ալը նարագ, դանը թարիխտէն գանը թարիխէ գատար կէօնտէրիլճէճէկի, ճանիպի նէզարէթտէն, վիլաեաթա թէպլիգ վէ իշար օլունաճագ տըր։

Օն եէտինճի մատտէ։— Ցէրսատէթ գապուլ հէյեեթի, վէ թաշրալարան մահէլլէրի հիւքիւմէթի մարիֆէթիյլէ, կէօնտէրիլմէեէն, վէ եախոտ Ցէրսատէթ գապուլ հէյեեթի, վէ եախոտ հիւքիւմէթի մահէլլիեէ թարաֆընտան, իթաիտիլմիշ թաստիղնամէսի պուլունան էշեա, սէրկիեէ գապուլ ի տիլմէեէճէքտիր։

Օն սէքիզինճի մատտէ։— Սէրկիեէ թէշհիր օլունմագ իւզրէ, կէօնտէրիլճէճէք մահսուլաթ վէ մամուլաթ ասհապընը իսիմ վէ չէօրէթ վէ մահէլլի իգամէթինի, վէ

իչպու մահսուլաթ վէ մամուլաթընհուսուսէ կէլտիքլէրի մահէլլ վէ արագի իլէ, իմալ իտիլտիքլէրի մահէլլ վէ եա ֆապրիգալարընը իսմ ու քէյֆիեէթլէրինի։ Վէ պունլարընմահէլլէրինտէքի պահալարընյա, մահէլլի իխրաճ վէ սարֆլարընը միւպէյեին, նէզարէթտէն կէօնտէրիլճէճէք նիմունէ վէ թալիմաթա թէվֆիգէն պիրեր պէեաննամէ բապթ իտիլճէճէկի կիպի, տէնքլերին իւզերինէ, էշեանընը կէլտիկի մահէլ վէ ճինսինի միւշիր, պիրեր բուսուսլա տախի նիսապ օլունաճագ տընը։

(Տէվ-Դ)

* * *

Գօլերա խասթալընընը հէնուզ ալեամէթլէրի կէօրիլտիկիւ զէմանտա, հիւքիւմէթի Սէնիեէ ճանիպինտէն, տէվայիրի պէլէտիեէտտէ պիրեր հէյեեթի սըհհիեէ թէշքիլ օլունտուզու, վէ պունունլա պէրապէր, գօլերատան միւսապ օլան խասթեկեանընը, ամբպպաեի խուսուսիյեեէ տախի միւրաճաաթլէ քէնտիլէրինի թէտավի իթտիրճէճէքլէրի, էվվէլ ու ախիր զաղէթալարլա նէշը ու իլան իտիլմիշ լտի, իշպու հէյեաթը սըհհիեէնի թէշքիլ իտէն ամբպպա, մէվտու էօհտէի մէէմուրիեէթի օլան վէզայիֆի քէմալի շտիզդաթ վէ իթթինա իլէ իֆա իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի, զաթէն ամբպպաեի միւսթախտէմ, մէքթէպտէն տիրլօմալարընը ալտըգլարը սըրատա, ինսանիեէմէ խըտմէթ, վէ պագտըգլարը խասթեկեանա, մուզայրի սըհհէթ տավրեէ իթասընտան միւճանէպէթ էտէճէքլէրինէտ եէմին իթմիշ պուլունտուգլարը մալիւմ իսէտ, չանէտ իշլերինտէ էսէրի թէսամիհ օլարագ, էմրի թէտավիտէ գուսուր իտէնլէր օլտուզու հալտէ, խասթալարընը, ագրապա վէ թէալլիւգաթը թարաֆլարընտան միւսապ օլտուգլարը տէվայիրի պէլէտիեէեէ, վէ Շեհիր էմանէթինէ, վէ եախոտ Ցախիլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ միւրաճաաթ, վէ իսպարը քէյֆիեէթլէ պէսի չէքվա իթմէլէրի, վէ պունունլա պէրապէր, էվվէլճէ տախ իլան օլունտուզու վէճհլէ, հէրքէս խասթալընընը։ Վէ խասթասընը իսթէտիկի թապիպէ միւրաճաաթլէ, թէտավի իթտիրմէքտէ սէրպէսթ վէ մուխթար օլտուգլարը իլան վէ իխթար օլունը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Կիրիտ վէ Ճէզաեիրի Պահրը Սէֆիտ վիլաեէթլէրի գաբու քէթխիտալրընը, մուհաճիրլիյ զօմխիօնու ազասընտան, սաատ։ Շաքիր էֆ։ հաղրէթլէրինէ,

Կիրիտ վիլաեէթի իսթինաֆ մահքէմէսի Միւտտաի Ումումիլիկի, Հանեա պիտաեէթ մահքէմէսի բէյիսի սապրգ իզզ։ Ճէվաբէթ էֆ,եէ։

Հանեա պիտաեէթ մահքէմէսի բիեաստէթի, Դանտիեէ պիտաեէթ մահքէմէսի բէյիսի սապրգ իզզ։ Հաղրը էֆ.եէ։

Դանտիեէ պիտաեէթ մահքէմէսի բիեաստէթի, մահքէմէի մէզքիւրի Միւտտաի Ումումիսի, սապրգ իզզ, Միւհէտտին էֆ.եէ։

Դանտիեէ պիտաեէթ մահքէմէսի Միւտտաիի Ումումիլիկի, վիլաեէթի Միշարիլէյհա իսթինաֆ մահքէմէսի պաշ քեաթիպի, սապրգ Լամի էֆէնտիեէ։

Հըլլէ սանճաղը միւթեսարրըֆլըղը, Սըէրտ միւթեսարրըֆը, սաատ։ Սայիտ բաշա հաղրէթլէրինէ,

Սըէրտ սանճաղը միւթեսարրըֆլըղը, Հըլլէ միւթեսարրըֆը սաատ։ Ալի Ռիզա պէյ էֆ.եէ։

Հիւքիւմէթէ այիտ խուսուսատտա հիւսնի խըտմէթ վէ զալրէթի կէօրիլէն, Մամուրէթիլ Ազիզ

(Խարբութ) Թիւճճարընտան, ֆէթուվէթլու Թօփուզ էֆ. իւ. րիւթպէի բալիա,

Գարահիսարը Սահիպ պիտաեէթ մահքեմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի, վիզէ պիտաեէթ մահքեմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի սաապըգ, Իպրահիմ պէյէ,

Վիզէ պիտաեէթ մահքեմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի, հէյէթի իթհամիյէ զապըթ քեաթիպլիկնտէն, վէ մէքթէպի հուգուգ Շահանէ մէզունլարընտան Իպրահիմ պէյէ թէֆվիզ պույուրուլմուշտուր.

ՆԻՇԱՆ

Ֆրանսա մէճլիսի մէպուսանը ազասընտան օլուպ, 1890 սէնէսինտէ քիւշատ օլունան սէրկիի ումումի միւտիրլիկինտէ պուլունմուշ օլան Ժօրժ Պէրժէնէ պիրինճի րիւթպէտէն Մէճիտի,

Քեանղըրի միւթէսարըֆը սաատ. Ապտիւլ Վէհապ բաշա հազրէթլէրինէ իքինճի րիւթպէտէն Օսմանի,

Ամէտի տիվանը հիւմայուն միւթէրճիմլիգինը խուլաֆաընտան, սաատ. Րէշիտ, վէ Տուլունու Ումումիյէ մէքթուպճուսու Մէհմէտ Սաատ պէյ էֆէնտիլէր հազրէթլէրի, մէքթուպի տախիլիյէ պաշ քիթապէթի մուավինլէրինտէն, սաատ. Ֆուատ պէյ էֆ. իւչիւնճի րիւթպէտէն Օսմանի,

Պրուսա Թիւճճարընտան Մօր. օղլու Տիգրան էֆէնտիյէ պէշինճի րիւթպէտէն Մէճիտի,

Մէքթէպի Թըպպիյէի Շահանէ պաշ քեաթիպի, վէ ճէրրահի պաշ մուհարրիրի սաատ. Վէհպի էֆ. իւչիւնճի րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանլարը իհսան պույուրուլմուշտուր.

ՏԱԽԻԼԻՆԷ

Օսմանլը պանգասընտա, միւնհալ օլան պիր գաչ խըտմէթ իչին, իմթիհան վէրմէք իւզրէ, իսիմլէրինի գայտ իթտիրմիշ օլան 76 քիշինէտէն, կէչէն ճիւմա կիւնիւ իճրա գըլընան միւսապագա իմթիհանընտա, եալընըզ 55ի իմթիհանա տախիլ օլտուգու, վէ էն զիեատէ իսպաթը լիեագաթ իտէնլէր, կէլէճէք ճիւմա կիւնիւ իչիւն մէքթուպ տավէթ իլէ իքինճի տէֆա օլարագ, միւսապագա իճրա գըլընաճաղը իչիտիլմիշտիր.

—Կէչէն սէնէ Իզմիր բիւթճէսընտա 3290 քիւֆէ աֆիօն կէօնտէրիլմիշ իքէն, պու սէնէ. մէզքիւր բիւթճէտէ վիւրուտ իտէն աֆիօնուն միգտարը, եալընըզ 825 քիւֆէտէն իպարէթ օլմուշտուր.

—Կէչէն բազար կիճէսի, Այտընտա Թիմուրճիլէրտէ եանղըն զուհուր իտէ, 20 պապ տիւքքեան եանմըշտըր.

—Էվվէլքի կիւն, ումում տէ ֆայրի միլքիյէ վէ ասքէրիյէեէ պիր մաաշ իթասընտա պաշլանմըշտըր.

—Ուրլա իլէ Չէշմէ արասընտա, պազը եօլճուլարը սօյմաեա ճիւրաթ իտէն էշգըեատան օմալարը իւզէրինէ, ճէնտարմա իլէ ահալիտէն պազըլարը թէվգիֆ թարաֆընտան թէվգիֆ տէրտէսթ գըլընմըշտըր.

—Տէօրթ գըթա փրըգաթէյն, վէ պիր գըթա Գօրվազօրտան իպարէթ, պիր Ինկիլիզ ֆիլօսունուն, էվվէլքի կիւն, Սէլանիք լիմանընա վիւրուտ էյլէտիկի, վէ սէֆաթինտէն Թօրլար ալթըլարագ, իֆայի րէսմի սէլամ օլունմաղըյըն գալէմի Շահանէտէն տախի, մուգապէլէ օլունտուղու, չէհրի մէզքիւրտէն պիլտիրիլմիշ տիր.

—Շամ-Պիրէճիք տէմիր եօլու իմթիեազընը Շամ-Հօրան տէմիր եօլու չիրքէթինէ տէվր ու ֆէրաղ էյլէմիշ օլտուղու պէեանըլլայ, չիրքէթի մէզքիւրէ նիզամնամէյի տախիլինճէ, իճրասը լազըմ կէլէն Թափսիլաթ տախի, Շամ-Պիրէճիք տէմիր եօլու սահիպի իմթիեազը, Եուսուֆ Համիտ Մըթրան էֆ. Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէքթուպ իլէ, նիզամնամէ լայիհասը իւզէրինէ Նաֆիա նէզարէթի ճէլիլէսինէ, ինհա իտէն Թաստիգ պիւյուրուլմաղը, Պապը Ալիի ճանիպի սամիյէտէն իսթիզան օլունմուշ իտի.

Պու տէֆա ճէվապէն, նէզարէթի միւշարիլէյհաեա չէրէֆսիւտիր պույուրուլան Թէզքէրէի սամիէտէ, Նաֆիա վէքեալէթինէ, չիրքէթի մէզքիւրէնին նիզամնամէյի տախիլիյէսի, իմթիեազը մէզքիւրուն, չիրքէթէ տէվր օլունմասընտան սօնրա, հէչ մատտէնին Թատիլի լազըմ կէլիր, պունլարտան պիրինճիսի չիրքէթ իտարէսինէ, մէզ հուսուսընտէ օլան Շամ Պիրէճիք տէմիր եօլունա տախիլ չամիլ օլմագ իւզրէ, Սուրիյէ-Ֆըրաթ-Օսմանլը տէմիր եօլլարը չիրքէթինէ Թահվիլի իքինճիսի չիրքէթ սէրմայէսինին 40 միլիօն ֆրանգ տան 15 միլիօն ֆրանկա ինմասը, վէ 3 իւնճիւսիւ չիրքէթի մէրգումէ մէճլիսի իտարէսինէ պիր րէյիսի սանի ինթիխապ օլունաճաղընա տաիր օլան ֆըգրանըն, պիրտէն իւչէ գատար, րէյիսի սանի ինթիխապ օլունաճաղը սուրէթինտէ, Թասհիհի խուսուսլարը ընտան իպարէթ պուլունտուղու անլաշըլարագ, իմթիեազը մէզքիւրուն պէրվէճհի իմթիեազ Շամ-Հօրան թիմուրեօլու չիրքէթինէ տէվրինտէ պիր պէս կէօրիւլմէտիկի կիպի, չիրքէթի մէզքիւրէ նիզամնամէսի տախիլիյէսի ինհա ընըն, Պէյրութ-Շամ-Հօրան վէ Ֆըրաթ իւզէրինտէ վազը Պիրէճիք տէմիր եօլը Օսմանլը անօնիմ չիրքէթի սուրէթինտէ Թասհիհի միւնասիպ, վէ Թասհիհաթը սայիրէ տախի, Իվճապ օլան չիրքէթէ, մէզքիւրէ սօնուն-տանէհ օլան, Շամ Պիրէճիք տէմիր եօլունուն տէվրինտէն միւնհալ պախիս օլարագ, իսապը մուավինէթ կէօրիւնմիւչ, վէ Տարիւլաճէզէ իչին, պիր խըտմէթի միւֆթէխիրէ օլմագ իւզրէ, նիզամնամէնին չիրքէթէ Թէսլիմինի միւթէզաճիպ, 1500 Օսմանլը ալթընընըն, չիրքէթ նամընա օլարագ, Հիւքիւմէթի Սէնիյէ էմրինէ իթա իտիլէճէկինէ, վէ պունտան պաշգա, մէզքիւր Տարիւլաճէզէյէ, խաթթը մէզքիւրուն իմթիեազը միւտտէթինճէ, սէնէ պէսէնէ միւնասիպ վէ խաթթըն ճէսամէթ վէ էհէմմիյէթիյլէ միւթէնասիպ մըգտար ոա պիր մէպլաղըն իթասը իւզէրինէ, մէզքիւր չիրքէթին Թէահհիւտինի իսթիհսալէ սարֆը մէսաի էտէճէկինէ տաիր, նէզարէթի միւշարիլէյհա մարիֆէթիյլէ, չիրքէթի մէրգումէ վէքիլի Մ. Գաբուրալ Թարաֆընտան, պիր գըթա Թէահհիւտ սէնէտի ալընմըշ օլտուղընտան, "սուվէրի մուհարրէրէ վէճհիլէ, մուամէլէի լազըմէնին իֆասը Շուրայի Տէվլէթ Թանզիմաթ տայիրէսինտէն գարար ալընըպ, մէճլիսի վիւքէլատա գըրաաթ օլունան մազպաթա տա կէօսթէրիլմիշ օլտուղու պէեանը ալընըյէ, պէր մուճիպի գարար իճապըննըն իֆասը էմր ու իշար, վէ մէզքիւր նիզամնամէ տախի Թիւնէար պույրուլմուշ, վէ Նաֆիա նէզարէթինէ տախի, էմրի Թաստիգ ալտ մուամէլէ տէրտէսթի իֆա պույուրուլմուշտուր.

ՏԷՀՇԷԹԼԻ ՊԻՐ ԵԱՆՂԸՆ

Վուրիտ օլան պիր Թէլէկրաֆլարտան մաէթթէեսիւֆ անլաշըլտըղընա կէօրէ, կէչէն բազար կիճէսի, Պօլու գասապասը չարշըսընտան աթէշ զուհուր իտէրէք բիւզ կեարըն չիտտէթլէ եամէսինտէն, վէ չարշըտէ Թէչէպպիւս էտէն իթֆաիյէ կէօրիւլէն գայրէթ վէ իգտամըն, Թէսիրսիզ օլտուղու, վէ արթըք պիր չարէ պուլունամամըշ օլտուղունտան, տէօրտ մահալլէտէ Թախմինէն 300 տիւքքեան իլէ 140 խանէ եանմըշտըր.

Թէ հէնիւզ Թասհիհի գաիտէ օլմաղը Ուչակտա եանմըշ օլտուղու պէեանլարը աիտ Սէլանիքտէն կէլէն, պէզրիւզ, վէ գայտ էտիլմիշ եանղըն.

ԳՕԼԷՐԱ

Լէհ իւլ համտ, պու կիւնէ գատար տախի, պիրաէօրտ (?) եիւզ էլլի ճիլտ գատար Թավթէն վէ վէֆաթէն ի. 4. տարթքիր սօնրա, Սէլիմիյէ գըշլասը Հիւմայունունտա 2, Մէճիտիյէ վարօշու Հիւմայունունտա 1, Գահրիյէ Թիպպիյէ Թէպդիլխանէ... 1, Գահրիյէ նիզամիյէ պէ... 1, Գազը Սէլիմ Թաշ ...... 2, Բըլըթթըլ ...... վէ 1. Գալպ ...... 1, Գահրիյէ նիզամիյէ 1, վէ Ուսքիւտար 1, ... սաիրլէրի 1,

Ֆի 1 Նոյեմբեր, սէնէ 309

Լէհ իւլ համտ, պու կիւնէ գատար տախի, պիրաէմ զուհուր իթմէմիշտիր. ..... Սէլիմիյէ գըշլասը Հիւմայունունտա 3, Սիլահտար ...... գօրտօնունտա, ... նէֆէրաթընտան 2, Պապը Ալի ճիվարընտա Թօմրուգ ..., Իսքէնտէրիյէ 1, Խասքէօյ ... 1, ... 1, Հայտար Բաշա ..... 1, Մալթէ ..... 1, Գահրիյէ ..... 1, վէ ..... 1, Օրթա քէօյտէ 1, Պալաթտա 1, Մահմուտ Բաշա ..... 1, Պաշի ..... 1, Սիլահտար Ազաթա ...... Գասըմ Բաշա Թանզիֆաթ ..... 3, Տէմիր Գաբուտա 3, Գումգաբու Նիշանճա մահէլլէսինտէ 1, Իսքիւտարտա 2, Ֆաթիհտէ 1, Սալըգըմ Սէօքիւտտէ 1, Պապը Ալի ճիվարընտա Լալա Խայրէտտին մահէլլէսինտէ, պէքճիար օտալարընտա 1, Եուսուֆ Բաշատա 1, Թէրսանէ ամէլէսինտէն 1 քիշի միւսապ օլուպ, իշպու խասթալար միւսանըն, վէ էսկի միւսապէյնտէն 16 քիշի վէֆաթ իթմիշ, վէ տիկէր խասթալարըն ահվալը սըհհիյէլէրի եօլունտա ճէրեան իթմէքտէ պուլունմուշտուր.

Ֆի 2 Նոյեմբեր, սէնէ 309.

ԲՈՐՍԱ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Նոյեմբեր 3

Գօնսօլիտէ	Ղրշ. փրյ.
Պու սապահ աչըլըշ	24 10 1/2
Սէրի Ա . . . . Լ. Ի.	55 75
» Գ . . . . » »	34 25
» Ս . . . . » »	23 62
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	83 35
Շըմէնտիֆէր Փր.	88 3/8

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ

Պանգ Օթօման. . . Լ. Օ	584 62
Գրէտի Լիօնէ . . . . »	757 50
Րէժի . . . . »	17 22 1/2
Թրամվայ Լր	587

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 ղշ. տան	Ղշ. Փ.
Սիմ մէճիտիյէ	107 35
Մէթալիք	98
Պէշլիք	106
Ալթըն	102 20
Ինկիլիզ լիրասը	110 6
Ֆրանսըզ »	87 18
Զօլ	89 30
Թասֆիյէ	18
Դարպօն գաիմէսի . .	8 66

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109 32
Փարիս	22 95

ԻԼԱՆ

Պօղազ իչինտէ, Պոյաճը քէօյինտէ վարօշ իսկէլէսինտէն իքի տագիգա մէսաֆէտէ, Շէվքէթ բաչա արսասը տախիլինտէ մարուֆ, 60 վէ 62 նումէրօլար իլէ մուրագգամ, պիր Թարաֆը լէպիտէրեա, վէ պիր Թարաֆը Պոլթա լիմանը ճատտէսի, վէ պիր Թարաֆը Գորու ճատտէսի, վէ պիր Թարաֆը Մարիզի ամ իլէ մահտուտ, ճէման 30.000 զըրա միգտարը, հավասը վէ լաթիֆ, վէ հէր ճինսինտէն տէնիզէ նազըր արսա, վէ պաղչէնին տախիլինտէ, վէ սահիլի տէրեատա իքի գաեղխանէ վէ 25 խամթէ իլէրուտէ իքի օտա վէ պիր Թաշօճագը, վէ իքի քէպիր գուեու, վէ քէզա արսայի մէզքիւրէ տախիլինտէ, իքի ճէսիմ սահրինճ, վէ տէօրտ հավուզ, վէ պիր քիօրպիր ախըր, վէ իքի օտալը պիր քէօշք, վէ իքի սու խազինէսի, վէ պիր պույուգ մաարա մախ լէզիզ վէ պիր ճիւմլէ էյճարը միւսմիրէ վէ զայրի միւսմիրէ, վէ ճէվանիպի էրպաասը տիվար իլէ մուհաթ օլարագ, մէզքիւր տիգքիւչա արսա սաթըլըգ օլտուղունտան, Թալիպ օլանլարըն Պօղազ իչինտէ պաճա պաճա փիլոսխելէ օլունաճաղը մուգտար նէչիր ու իլան իտիլմիչ իսէտէ, Ռաճէլլի մէզքիւրուն, պու տէֆա պաճա պաճա օլարագ սաթըլմասը գավիէն գարարլաշտըրըլմըշ, վէ ի հապ իտէն խարիթասը տախի Թան զիմ գըլընմըշ օլտուղունտան, սաթըլաճագ արսանըն պէտէլի, Էմնիեէթ սանտըղընա Թէսլիմ օլունաճաղը, վէ Թէհնիյաթը միւմքինէ տախի իճրա օլունաճաղընտան, վէ արսայի մէզքիւրու, վէ խարիթասընը կէօրմէք արզու իտէնլէրին, գարէճի մէզքիւրուէ. Էմնիեէթ սանտըղը միւտիրի, էսպագ Ֆըրէնգ գաւէ սաատ. Ճավօր էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ 1894

Հրատարակիչ ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Մամէմունիյէթ պէեան վէ իլան իտէրիզ քի, պու տէֆա Պէրպէրեան Նշան էֆէնտինին չայրէթի, վէ պազը զէվաթընտա համիյէթիյլէ, պալէտատաքի սէրմաէ իլէ, վէ 368 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ պիր Օրացոյց Թապ ու նէշր իտիլէրէք, եալընըզ 6-չար ղուրուշա սաթըլմագտա տըր.

Պու սէնէ Պաղտատլեան էֆէնտի մաթպաասընտա, էնվայի մալիւմաթը միւհիմմէյի չամիլ օլտուղու հալտէ Թապ իտիլէն կիւզէլ պիր Օրացոյց, եալընըզ 40 բարաեա օլարագ սաթըլմագտա օլուպ, վէ պու սուհուլէթի ազիմէտէ սէպէպ, հէրքէսին Օրացոյց չըգարմաեա սէրպէսթ օլմասը օլմուշտուր.

Նոր
ՕՐԱՑՈՅՑ
1894
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐ. Դ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
14, Սուլթան Համամ ճաստէսի 14.

Սոյն Օրացոյցն որ հրատարակուած է Հասարակաց կրթութեան Նախարարութեան հրամանաւ կը պարունակէ ի դիւրութիւն եկեղեցական երգեցողութեան աւելի պաշտօնի բոլոր շարականներն ճշգրիտ ըստ կարգաւորութեան Տօնացուցի.

Ուղէցողի Օրացոյցն առ հասարակ ամէն կարգի ազգայնոց օգտակար հանդիսանալ, ձեռնացեալ է Վիճակագրական այլ եւ այլ կարեւոր ծանօթութեամբ, ինչպէս՝ Օսմանեան կայսրութիւն, Աւագանի Կայսերական պալատան, Նախարար Բ. Դրան, Մեծ Պաշտօնատարք Մայրաքաղաքիս, Հրամանատարք բանակաց, Կուսակալք նահանգաց եւն. Ցանկ կառավարչութիւնք. Օսմանեան Դեսպանք եւ Նուիրակք յօտար երկիրս, Դեսպանք եւ Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս եւն. Ընդհանուր ցանկ Հայազգի Աստիճանաւորաց եւ Պաշտօնէից Օսմ. Տէրութեան.—Հայրապետութիւն Հայոց, Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ, Ազգ. կեդրոնական Վարչութիւն, Տեսուչ Խորհուրդք եւն. Պատրիարքութիւն Ս. Երուսաղէմի, Առաջնորդութիւնք ի Թուրքիա, Հովուութիւնք եւ Կաթողիկոսութիւնք. Ասոնցմէ զատ կը պարունակէ նաեւ ընդհանուր ցանկ մը համայն Կաթողիկոսաց, Պատրիարքաց, Եպիսկոպոսաց եւ Վարդապետաց՝ որ ի Թուրքիա, ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան եւ այլուր յորում նշանակուած են ծննդավայրք եւ ձեռնադրութեան կարգաւ իւր Կաթողիկոսէ ձեռնադրուիլը եւ այժմ իւր պաշտօնավարելը կամ իւր բնակիլը. Իսկ Վարդապետները նշանակուած են այբուբենի կարգաւ, բոլոր մանրամասնութեամբ. — Հռովմէական Հայ Հասարակութիւն, կաթողիկոս - Պատրիարքութիւն, Արքեպիսկոպոսութիւնք, Եպիսկոպոսութիւնք, Կեդր. Վարչութիւն. — Բողոքական հայ հասարակութիւն. Ազգապետութիւն. եւ Եկեղեցական միութիւնք. — Պատրիարքունք եւ ազգապետք. — Ընդհանուր ցանկ հայ բժշկաց իրենց բնակութեան տեղերով. — Հայ փաստաբանք Օսմանեան եւ խառն ատեանաց, իրենց հասցէներով. — Ազգ.

ԳԻՆ 40 ՓՐՑ.

THE ECONOMICON

ТЕІОN ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ

ԹԷՅ ԷՔՕՆՕՄԻՔՕՆ

MARQUE DEPOSÉE

Պաղչէ գաբուսընտա Ճէլալ պէյ խանը իթթիսալինտէ ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ վէ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ էֆէնտիլէրին 10 նումէրօլու խասրէ չաեը նամ մաղազալարընտա ճավանըն վէ Ջինին էն ալեա վէ նէֆիս չայլարընտան քիւլլիյէթլի սըփարըշլար կէլմիշ տիր. Պունլարըն լէզզէթի, նէֆասէթի, հասիյէթի վէ էհվէնիյէթի ճիհէթի իլէ հէրքէսէ րէգապէթ իթմէքտէ վէ բազարլըզա մահալ պըրագըլմագըղըն միւչթէրիլէր մէմնուն իտիլմէքտէ տիր.

Մէզքիւր չայլարտան մէմալիքի Շահանէնին պիր ճիւմլէ չայճը տիւքքեանլարընտա պուլունուր.

Պալատէքի ալէտամաթը Փարիզանըն չըգմըչ օլան Թազլիտինտէն սագընըլմա րագ Թավսիյէ էտիլիր.

ԱՐՈՒԵՍՏ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ուսանելի 10 օրէն

Ցուցեց

ՎԱՐԱԳԻՏ ՔԱՔԱՐԵԱՆ

Գին 2 ղրուշ

Կեդրոնատեղին է «Մաղիկ» չաբաթաթերթի խմբագրատունը, Կ. Պոլիս, Պահչէ գաբու, Շէյխիւլ Իսլամ խան.